

DOI: 10.33310/2518-7813-2020-68-1-56-62

УДК: 371.134 : 378.147

Руслан ГУРІН

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К. Д. Ушинського, м. Одеса, Україна
e-mail: gurin777ruslan@gmail.com*

Анастасія КУШНІРУК

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри математики і методики її навчання
Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського,
м. Одеса, Україна
e-mail: kushniruk_a@i.ua*

Олександр ЯЦІЙ

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки
Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського,
м. Одеса, Україна
e-mail: Aleksandryatsiy@gmail.com*

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ
АКМЕОЛОГІЧНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ**

У статті проаналізовано сутність педагогічних умов та їх впливу на акмеологічне становлення майбутніх учителів фізичної культури. Спираючись на результати дослідження, під педагогічними умовами акмеологічного становлення майбутніх учителів фізичної культури розуміємо обставини, що впливають на підвищення результатів навчальної діяльності, а також на створення передумов для подальшого розвитку зрілості особистості в межах професійної діяльності під час фахової підготовки. На підставі аналізу психолого-педагогічної літератури та провідного наукового фонду було виокремлено такі педагогічні умови, як: упровадження інтерактивного навчання у фахову підготовку майбутніх учителів фізичної культури; підвищення питомої ваги засобів інформаційних технологій у самостійній роботі майбутніх учителів фізичної культури; використання тренінгу під час підготовки майбутніх учителів фізичної культури до проходження педагогічної практики.

Спираючись на результати дослідження було встановлено, що внаслідок реалізації педагогічних умов було засвідчено позитивні зміни у респондентів експериментальних груп. Так, високого рівня досягли 26,8 % учасників ЕГ і 18,5 % учасників КГ. На задовільному рівні виявлено в ЕГ 56,1 % і в КГ 43,2 % від загальної кількості респондентів. На низькому рівні в ЕГ спостерігалось 17,1 % і в КГ – 38,3 % від загальної кількості респондентів.

Ключові слова: педагогічні умови, майбутні вчителі, акмеологічне становлення, інтерактивне навчання, самостійна робота, педагогічна практика, тренінг.

Актуальність дослідження зумовлена проголошенням Національної доктрини розвитку освіти, яка спрямована на новий тип гуманістично-інноваційної освіти, її конкурентоспроможність у європейському та світовому освітньому просторі. Результатом цієї доктрини є підготовка майбутніх учителів, що здатні робити особистісний вибір, набувати вміння, навички та компетентності задля інтеграції в суспільство на різних рівнях, навчатися упродовж життя. У зв'язку з цим, проблема формування якісно нової особистості вчителя є актуальною для нашої держави і перетворюється на один із найважливіших чинників підвищення конкурентноздатності майбутніх фахівців у освітній галузі. Незважаючи на масштаб розгляду проблеми, психологами та педагогами зроблено вагомий внесок у дослідження специфічних умов акме-

ологічного становлення майбутніх учителів. Проте проблема з'ясування сутності педагогічних умов акмеологічного становлення є недостатньо вивченою, тоді як її вирішення сприятиме не лише озброєнню майбутніх учителів акмеологічними, психолого-педагогічними та професійними навичками й уміннями, а передусім усвідомленню ними власного місця у професійній діяльності, а також закладанню фундаменту у формуванні цілісної системи педагогічного професіоналізму.

Аналіз наукового фонду та практичної організації освітнього процесу у закладах вищої освіти дозволив встановити, що професійному становленню майбутніх учителів присвятили свої дослідження К. Абульханова-Славська, І. Бех, А. Богущ, Н. Бордовська, Н. Гузій, Е. Карпова, Н. Кічук, І. Княжева, Т. Койчева, О. Копусь, Н. Кузьміна,

З. Курлянд, Л. Мітіна, І. Підласий, О. Семенов, О. Трифонова, Р. Хмелюк, О. Чебикін та ін. Різні акмеологічні аспекти становлення професіоналізму особистості та професійної діяльності подано в дослідженнях В. Агапова, Р. Бернса, В. Давидова, А. Деркача, О. Дубанесюк, В. Маркіна, В. Радула, А. Реана, К. Роджерса, С. Рубінштейна, В. Шадрикова та ін. Інноваційні технології в освіті досліджували І. Богданова, Р. Гуревич, В. Кухаренко, О. Пометун та ін. Натомість, незважаючи на виокремлені вище наукові доробки, педагогічні умови акмеологічного становлення майбутніх учителів на сьогодні досліджено недостатньо.

Мета статті полягає у визначенні сутності педагогічних умов та їх впливу на акмеологічне становлення майбутніх учителів фізичної культури.

Відповідно до аналізу результатів дослідження доцільним є наголосити, що під педагогічними умовами часто розуміють обставини, можливості, фактори, результат навчально-виховного процесу. Науковим підґрунтям цього є дослідження: Н. Боритко (2001) – зовнішня обставина, що тією чи іншою мірою істотно впливає на протікання педагогічного процесу, свідомого сконструйованого педагогом, який передбачає досягнення певного результату; С. Гончаренко (1997) – обставини, за яких компоненти навчального процесу (навчальні дисципліни, методика їх викладання, навчання і виховання) подані в найкращих взаємовідносинах та взаємозв'язках, що дають можливість учителям плідно викладати, керувати навчальним процесом, а учням – успішно навчатися; Л. Горбатюк (2002) – обставини, які діють у навчальному процесі та впливають як на навчальну діяльність, так і на результати навчання; В. Павлової (2007) – це поєднання об'єктивних і суб'єктивних чинників, що позитивно впливають на ефективність та результативність навчально-виховного процесу.

Ураховуючи специфіку підготовки майбутніх учителів фізичної культури та професійну діяльність, постало завдання побудувати своєрідний фундамент щодо акмеологічних основ становлення їх особистості. Такою базою виступають відповідні педагогічні умови, що сприяють акмеологічному становленню майбутніх учителів фізичної культури під час фахової підготовки.

З огляду на вищезазначене, під педагогічними умовами акмеологічного становлення майбутніх учителів будемо розуміти обставини, що впливають на підвищення результатів навчальної діяльності, а також на створення передумов для подальшого розвитку зрілості особистості в межах професійної діяльності під час фахової підготовки в педагогічному університеті.

Аналіз наукового фонду дав можливість виокремити такі педагогічні умови акмеологічного становлення майбутніх учителів у педагогічному університеті, як: упровадження інтерактивного навчання у фахову підготовку майбутніх учителів фізичної культури; підвищення питомої ваги засобів інформаційних технологій у самостійній роботі майбутніх учителів фізичної культури; використання тренінгу під час підготовки майбутніх учителів фізичної культури до проходження педагогічної практики.

Щодо першої педагогічної умови, упровадження інтерактивного навчання у фахову підготовку майбутніх учителів фізичної культури, необхідно наголосити, що забезпечення успішності навчання в університеті може бути реалізоване шляхом використання нових методів, педагогічних прийомів, спрямованих на активізацію пізнавальної діяльності майбутніх учителів фізичної культури. Останнім часом у контексті гуманізації освіти для реалізації цього все більшої популярності набуває інтерактивне навчання.

Вивчення психолого-педагогічної літератури з питань підготовки майбутніх учителів з використанням інтерактивного навчання дозволило дійти висновку, що вчені по-різному підходять до його тлумачення та визначають у такий спосіб, як: від англ. *interact* – взаємодіяти, тобто перебувати у взаємодії, діяти, впливати один на одного) припускає спільне навчання (навчання у співпраці): студенти та викладач є суб'єктами навчання [9]. Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес організований у такий спосіб, де практично всі ті, хто навчаються, є залученими до процесу пізнання, вони мають нагоду розуміти й рефлексувати з приводу того, що вони знають і думають. Спільна діяльність у процесі пізнання, засвоєння навчального матеріалу означає, що кожний робить свій особливий індивідуальний внесок, відбувається обмін знаннями, ідеями, способами діяльності [11]. З іншого боку, в дослідженні С. Бондар сутність інтерактивного навчання визначено так: навчальний процес відбувається тільки за умови постійної, активної взаємодії всіх учасників; це взаємонавчання (групове, колективне, навчання у співпраці), коли викладач і студент є рівноправними суб'єктами навчання; організація інтерактивного навчання здійснюється за допомогою моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільного вирішення проблем на підставі відповідних ситуацій; сприяє формуванню навичок спілкування, створення атмосфери співпраці; виявляє лідерські риси викладача і студентів, проте водночас ніхто не домінує над іншими, думки всіх учасників навчального процесу беруться до уваги [1].

Це вимагає від майбутніх учителів фізичної культури усвідомлення творчого характеру, формування індивідуального стилю та адаптації до педагогічної діяльності. Безперечно, як показало вивчення фонду наукових джерел, інтерактивна організація навчального процесу має низку переваг порівняно із традиційною, оскільки перша більш ефективна з погляду оптимального поєднання мети і результату навчальної діяльності (за Л. Грабовською, Н. Гузій, В. Свірдюк та ін.). З практичного досвіду відомо, що у процесі інтерактивного навчання змінюється взаємодія викладача і здобувачів вищої освіти: активність викладача поступається місцем активності тим, хто навчається. Здобувачі вищої освіти стають повноправними учасниками навчального процесу, їхній досвід слугує основним джерелом пізнання. Здійснення активної взаємодії викладача і майбутнього вчителя робить досить актуальним чітке розмежування в єдиному процесі навчання двох складових: повідомлення навчальної інформації та її засвоєння. При цьому вирішальне значення має така діяльність студентів, за якої здійснюється засвоєння не тільки знань, а й різних методів, прийомів, способів розумової діяльності у процесі розвитку механізмів опрацювання інформації. Така діяльність сприяє підвищенню мотивації досягнення успіху майбутніх учителів, створює професійно-практичну спрямованість занять, надає змогу викладачам домагатися запланованих результатів навчання, що впливає на розвиток спрямованості, здібностей і компетентності в межах педагогічної діяльності [4]. Під час такого навчання у здобувачів вищої освіти формуються особистісні якості, індивідуальний стиль та здатність до рефлексії й самооцінки.

Відтак, застосування інтерактивних методів і технологій навчання під час підготовки майбутніх учителів фізичної культури не лише підвищує ефективність навчальної діяльності, а й розвиває комунікативні вміння та навички, допомагає встановленню контактів між учасниками процесу, забезпечує виховне завдання, оскільки змушує працювати в команді, прислухатися до думки кожного, підвищує мотивацію до успіху, спрямовує на формування особистісних якостей, здатності до рефлексії та самооцінки тощо. З іншого боку, впровадження інтерактивних технологій під час викладання фахових дисциплін надає можливості докорінно змінювати ставлення до об'єкта навчання, перетворення його на суб'єкт (за Г. П'ятаковою [10]).

Другою педагогічною умовою є підвищення питомої ваги засобів інформаційних технологій у самостійній роботі майбутніх учителів фізичної культури. Закон України «Про вищу освіту» пе-

редбачає формування у здобувачів вищої освіти уміння самостійно, свідомо і відповідально вчитися, а також створення в навчальних закладах необхідних умов для формування у студентів дослідницьких умінь, виховання особистості, здатної до саморозвитку як під час навчання у вищій школі, так і в подальшій професійній діяльності [3].

Слід наголосити, що відповідно до цього закону під час навчання майбутні вчителі фізичної культури здійснюють такі види навчальної роботи, як: слухання лекцій, участь у семінарських заняттях, виконання практичних і лабораторних робіт, індивідуальних і самостійних завдань, проходження педагогічної практики, підготовка рефератів, курсових, кваліфікаційних і дипломних робіт та ін. Кожний із зазначених видів потребує від майбутніх учителів наполегливої самостійної праці. Проведений аналіз сутності самостійної роботи в сучасній психолого-педагогічній літературі довів, що вчені по-різному трактують її сутність. Так, самостійну роботу науковці визначають, як: специфічний вид навчальної діяльності, головною метою якого виступає формування самостійності суб'єкта навчання (В. Козаков); засіб навчання, який у кожній конкретній ситуації засвоєння відповідає конкретній дидактичній меті і завданню, формує у студента на кожному етапі його пізнання необхідний обсяг і рівень знань, навичок та вмінь для розширення певного класу пізнавальних завдань і відповідного просування від нижчих до вищих рівнів розумової діяльності, виробляє психологічну настанову на самостійне систематичне поповнення своїх знань і вмінь орієнтуватись у потоці інформації при розв'язанні нового пізнавального завдання (П. Підкасистий); цілеспрямована, внутрішньо мотивована, структурована самим суб'єктом і коригована ним за процесом і результатами діяльність (І. Зимня).

Зауважимо, що виконання майбутніми вчителями різних видів завдань самостійної роботи як основного компонента навчального процесу створює підґрунтя для зміни характеру пізнавальної діяльності: відтворення й закріплення знань; формування професійних умінь і навичок; розвиток творчого потенціалу, педагогічного мислення й особистісних якостей. Отже, самостійна робота формує в майбутніх учителів фізичної культури знання й уміння саморегуляції, рефлексивні вміння, стиль самоактуалізації, а також спрямовує їх на саморозвиток.

Слід наголосити, що серед процесів, які все більше впливають на саморозвиток учителя в сучасних умовах, учені виокремлюють процес інформатизації системи освіти, завданнями якої є: формування інформаційної культури людини; забезпечення розвитку особистісних якостей

людини, розкриття її творчого потенціалу; підвищення ефективності навчально-виховного процесу на підставі впровадження інформаційних технологій, надання діяльності творчого, дослідницького характеру; інтенсифікація методичної роботи та наукових досліджень тощо [5].

Відзначимо, що в науковій літературі різними аспектами вирішення завдань інформатизації освіти та комп'ютеризації навчального процесу присвятили свої дослідження такі вчені, як: Р. Гуревич (2005), М. Жалдак (1989), та ін. (формування інформаційної культури вчителя); О. Пехота (2001) та ін. (підготовка педагогічних кадрів до застосування комп'ютерної техніки в професійній діяльності); Ю. Машбиць (1998), та ін. (використання інформаційних технологій у вищій та середньоосвітній школах); І. Богданова (1999) та ін. (ресурсне забезпечення інформатизації освіти); Т. Койчева (2004), В. Кухаренко, О. Рибалко, Н. Сиротенко (2001) та ін. (основи дистанційної освіти). Зважаючи на це, вважаємо, що процес розвитку освіти на сучасному етапі неможливий без застосування нових інформаційних технологій.

У психолого-педагогічній літературі науковці тлумачать інформаційні технології як: сукупність методів і технічних засобів збирання, організації, збереження, опрацювання, передачі й подання інформації, що розширює знання людей і розвиває їхні можливості щодо керування технічними та соціальними проблемами (за М. Жалдаком); комп'ютерно орієнтовану складову педагогічної технології та комп'ютерну технологію (за В. Биковим і Р. Гуревичем); сукупність впровадження в систему освіти принципово нових методів і засобів обробки даних, передачі, зберігання й відображення навчальної інформації (за Т. Сергеевою).

Оскільки ми не ставили за мету проведення поглибленого аналізу засобів інформаційних технологій, вважаємо за необхідне наголосити на таких, як Інтернет і електронний підручник. Використання Інтернету під час підготовки майбутніх учителів фізичної культури спрямовує на: активізацію й індивідуалізацію процесі навчання; можливість гармонійного синтезу логічного й образного способів засвоєння інформатизації, що підвищує ефективність освітнього процесу, допомагає формуванню всесвітньо наукового, культурного й освітнього просторів, покращує міжнаціональне спілкування. Підґрунтям є дослідження В. Носкова, в якому автор наголошує на використанні Інтернету умовно в такий спосіб: до першої групи (інформаційні) належать електронні газети й журнали, електронні бібліотеки, що розглядаються як інформаційні системи та містять дослі-

дження й розробки, спрямовані на розвиток теорії й практики збору даних, їхнього моделювання, керування і розповсюдження по різних сайтах; друга група (інтерактивні послуги зв'язку Інтернет) – це послуги електронною поштою, а також матеріали телеконференцій. Третя група – пошукові послуги в мережі Інтернет, що поділяються на каталоги, пошукові та метапошукові системи. Отже, використання Інтернету під час підготовки майбутніх учителів фізичної культури надає можливості вибору індивідуальної траєкторії вивчення навчального матеріалу, регулювання темпу його засвоєння і навіть більш глибокої адаптації в так званих інтелектуальних системах підтримки навчання.

Широкого розповсюдження в останні роки набуває використання електронного підручника на заняттях, що забезпечує: самостійне опанування навчального матеріалу; розвиток пошуково-дослідницької роботи, індивідуалізації діяльності, спостережливості; формування необхідних якостей особистості, пізнавальний інтерес до навчання тощо. Натомість у науковій літературі й дотепер методичний аспект такого виду навчання висвітлено недостатньо, відсутня цілісна, науково обґрунтована й апробована методична система навчання, яка повинна включати зміст, цілі навчання, очікувані результати, методи навчання, організаційні форми, засоби й умови навчання. Педагогічний потенціал електронного підручника має характерні особливості, які визначають його переваги в порівнянні з традиційним друкованим підручником: гіпертекстовість; мультимедійність; інтерактивність. З іншого боку, використання електронних підручників як засобу навчання надає можливості в організації діалогу між комп'ютером і суб'єктом пізнання, у процесі якого студент одержує підказки в разі допущення помилок, виникнення ускладнень, поради щодо організації вивчення нової теми, щодо виходу із складної ситуації під час виконання пізнавального завдання, планування подальших пізнавальних актів, дружнього за характером і тональністю оцінювання виконаної роботи в ході опрацювання навчального матеріалу тощо (А. Верлань, Н. Тверезовська, М. Шерман).

Отже, можна дійти висновку про те, що підвищення питомої ваги засобів інформаційних технологій у самостійній роботі майбутніх учителів фізичної культури є педагогічною умовою, реалізація якої має позитивний вклад у процес фахової підготовки, а також створює передумови для подальшого розвитку зрілої особистості в межах професійної діяльності.

Виокремлення третьої умови, використання тренінгу під час підготовки майбутніх учителів

фізичної культури до проходження педагогічної практики, зумовлено тим, що сформовані уміння не будуть дієвими доти, доки студенти не усвідомлять дії щодо їх використання в практичних ситуаціях для розв'язання навчальних завдань.

У Положенні про проведення практики студентів закладів вищої освіти визначено, що педагогічна практика – це форма професійного навчання у вищій школі, спрямована на практичне засвоєння майбутніми фахівцями закономірностей і принципів педагогічної діяльності, формування основних професійних умінь і переконань. Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, технологіями, формами організації освітньо-виховної роботи в галузі їх майбутньої професії, формування у них на базі одержаних у закладі вищої освіти знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творче їх застосування у практичній діяльності [8].

Враховуючи вищевикладене, ми дійшли висновку, що педагогічна практика у підготовці майбутніх учителів фізичної культури впливає на: закріплення, поглиблення, критичне осмислення студентами спеціальних психолого-педагогічних знань, застосування їх в організації навчально-виховного процесу, формування особистої позиції як майбутніх учителів; вивчення студентами творчого педагогічного досвіду і застосування його в пошуках власних шляхів розв'язання практичних проблем; формування у майбутніх учителів індивідуального стилю педагогічної діяльності, власного досвіду активної взаємодії з учнями, організація педагогічно доцільних взаємин, творчого підходу до практичної роботи; ознайомлення студентів з інноваційними змінами у сучасній загальноосвітній школі, їх аналіз; виховання стійкого інтересу та любові до професії вчителя, потреби в самопізнанні й професійно-педагогічному вдосконаленні; формування у студентів інтересу до науково-дослідної роботи та потреби в експериментуванні під час педагогічної практики [7]. Спираючись на вищезазначене, доходимо висновку про безперечну важливість підготовки майбутніх учителів фізичної культури до педагогічної практики. Однією з форм такої підготовки ми вважаємо використання тренінгу.

У загальноживаному значенні «тренінг» (від. англ. – train, training) – це навчання, виховання, тренування. Тренінг – це група активних методів, що спрямовані на розвиток здібностей до навчання та оволодіння будь-яким видом діяльності (за Ю. Ємельяновим). Тренінг як технологія навчання в загальному вигляді виконує такі функ-

ції: діагностичну (виявлення зон розвитку або корекції); навчальну (передача нового досвіду, чи то знання, уміння і навички, чи то форми поведінки і установки); командування (спільне навчання, люди, як правило, спонтанно починають відчувати себе більш згуртованими); психотерапевтичну (ефектом групової динаміки, дій тренера і самої тренінгової ситуації) (за Ю. Завалевським).

Слід наголосити на перевагах тренінгових занять, які полягають у наступному: тренінгова група виступає соціальним середовищем самореалізації та самопрезентації, каталізатором соціальних установок; груповий тренінг дає можливість кожному одержати зворотній зв'язок від студентів – колег з такими ж проблемами, які розуміють його почуття й переживання. У ньому кожен може поставити себе на місце іншої людини, «зіграти» роль для кращого розуміння її та самого себе, для знайомства з новими, більш ефективними способами поведінки і спілкування; тренінгова група відображає систему суспільних взаємовідносин, що дозволяє майбутнім фахівцям побачити й проаналізувати у спеціально створених умовах психологічні закономірності спілкування та поведінки інших людей і самих себе, які непомітні в життєвих ситуаціях; груповий досвід протидіє відчуженню, допомагає розв'язувати міжособистісні проблеми, коли студент замикається в собі, не залишається сам зі своїми труднощами [2].

Зокрема, аналізуючи переваги тренінгових занять, ми дійшли висновку, що використання тренінгу в підготовці майбутніх учителів до педагогічної практики сприяє: розвитку педагогічного мислення; індивідуального стилю; впливу творчої діяльності на самопрояв індивідуальності студентів у практичній діяльності; пізнанню власної індивідуальності, прояву творчого потенціалу та визначенню особистісної траєкторії професійного зросту та ін. Це надає підстави стверджувати, що використання тренінгу на передодні педагогічної практики впливатиме на акмеологічне становлення майбутніх учителів під час фахової підготовки. Отже, використання тренінгу під час підготовки майбутніх учителів фізичної культури до проходження педагогічної практики є важливою педагогічною умовою акмеологічного становлення, що впливає на підвищення як якості навчального процесу, так і усвідомлення педагогічної діяльності, уявлення себе в ній, зокрема.

Щодо обговорення результатів, зауважимо, що формувальний етап педагогічного експерименту, присвячений реалізації педагогічних умов, проводився упродовж 2016-2018 н. р. Респондентами виступили здобувачі вищої освіти перших і других курсів Інституту фізичної культури,

спорту та реабілітації ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (спеціальність 014 «Середня освіта (Фізична культура)» – 82 особи; спеціальність 017 «Середня освіта (Фізична культура і спорт)» – 81 особа). Завершенням формувального експерименту були контрольні зрізи, які проводилися під час проведення занять. Для визначення змін у рівнях акмеологічного становлення майбутніх учителів після реалізації педагогічних умов було використано ті самі методики, що й на констатувальному етапі експерименту. Відзначимо, що внаслідок проведення такої роботи було засвідчено позитивні зміни у студентів експериментальних груп. Так, високого рівня досягли 22 особи (26,8 % студентів ЕГ) і 15 осіб (18,5 % студентів

КГ), на задовільному рівні виявлено в експериментальній групі 46 осіб (56,1 % від загальної кількості студентів) і в контрольній групі – 35 осіб (43,2 % від загальної кількості студентів). На низькому рівні залишилось: в експериментальній групі – 14 осіб (17,1 %); в контрольній групі – 31 особа (38,3 %).

Одержані результати свідчать про доцільність реалізації педагогічних умов, що впливають на акмеологічне становлення майбутніх учителів фізичної культури, проте не вичерпують усієї глибини проблеми. До перспективних напрямів наукового пошуку відносимо дослідження впливу навчального середовища педагогічного університету на формування у майбутніх учителів акмеологічної культури.

Список використаних джерел

1. Бондар С. П. Підготовка майбутніх учителів світової літератури до розвитку читачьких інтересів старшокласників у профільній школі: дис. канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Світлана Петрівна Бондар; Вінниця, 2010. 252 с.
2. Завалевський Ю. І. Сучасний вчитель: вимір часу: навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів; К.: Бурек, 2008. 288 с.
3. Закон України «Про вищу освіту» // Освіта. № 12-13. 2002. С. 5-12.
4. Мельник Л. В. Формування готовності майбутніх учителів гуманітарних спеціальностей до застосування інтерактивних технологій у навчальному процесі: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Людмила Вікторівна Мельник; Вінниця, 2010. 252 с.
5. Нісімчук А. С., Падалка О. С., Шпак О. Т. Сучасні педагогічні технології: навч. посібник. К.: Видавничий центр «Просвіта», «Книга пам'яті України», 2000. 368 с.
6. Павлова В. В. Підготовка магістрантів і аспірантів гуманітарних спеціальностей до застосування засобів математичної статистики: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Павлова Валерія Валеріївна. – Одеса, 2007. – 229 с.
7. Петровская Л. А. Теоретические и методические проблемы социально-психологического тренинга. М.: МГУ, 1982. 168 с.
8. Положення про проведення практики студентів вищих закладів освіти України № 351 // Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту. К., 1994. С. 139-193.
9. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібник; О. І. Пометун, Л. В. Пироженко; за ред. О. І. Пометун. К.: Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
10. П'ятакова Г. П. Застосування інтерактивних технологій у підготовці викладача літератури класичного університету. Другий український педагогічний конгрес: зб. матеріалів конгресу; ред. В. Г. Кремень. Львів: Камула, 2006. 601 с.
11. Суворова Н. Интерактивное обучение: новые подходы // Дистанционное и виртуальное обучение: Дайджест рос. и заруб. прессы. 2001. № 2. С. 46-48.

References

1. Bondar, S. P. (2010). *Pidhotovka maybutnikh uchyteliv svitovoyi literatury do rozvytku chytatskykh interesiv starshoklasnykiv u profilnyy shkoli* [Preparing of future teachers of world literature for developing of the reading interests of senior classes pupils at high school]: dys. na zdob. nauk. stup. kand. ped. nauk: spets. 13.00.04 «Teoriya i metodyka profesiynoyi osvity» / Svitlana Petrivna Bondar; Vinnytsya, 2010, 252 [in Ukrainian].
2. Zavalevskyy, Yu. I. (2008). *Suchasnyy vchytel: vymir chasu: navchalno-metodychnyy posibnyk dlya studentiv vyshchyykh pedahogichnykh navchalnykh zakladiv* [Today's teacher: time measurement: training manual for students of higher pedagogical educational institutions]; K.: Burek, 288 [in Ukrainian].
3. Zakon Ukrayiny «Pro vyshchu osvitu» [The Law of Ukraine «On the higher education»] // Osvita. № 12-13; 2002, 5-12 [in Ukrainian].
4. Melnyk, L. V. (2010). *Formuvannya hotovnosti maybutnikh uchyteliv humanitarnykh spetsialnostey do zastosuvannya interaktyvnykh tekhnolohiy u navchalnomu protsesi* [The formation of readiness of future teachers of humanitarian specialties to the usage of interactive technologies in the educational process]: dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk: spets. 13.00.04 «Teoriya i metodyka profesiynoyi osvity» / Lyudmyla Viktorivna Melnyk; Vinnytsya, 252 [in Ukrainian].
5. Nisimchuk, A. S.; Padalka, O. S.; Shpak, O. T. (2000). *Suchasni pedahohichni tekhnolohiyi* [Modern educational technologies]: navch. posibnyk. K.: Vydavnychyy tsentr «Prosvita», «Knyha pamyati Ukrayiny», 368 [in Ukrainian].
6. Pavlova, V. V. (2007). *Pidhotovka mahistrantiv i aspirantiv humanitarnykh spetsialnostey do zastosuvannya zasobiv matematychnoyi statystyky* [Preparation of masters' degree candidates and graduate students of humanitarian specialties to the usage of mathematical statistics means]: dys. na zdob. nauk. stup. kand. ped. nauk: spets. 13.00.04 «Teoriya i metodyka profesiynoyi osvity» / Pavlova Valeriya Valeriyivna; Odesa, 229 [in Ukrainian].
7. Petrovskaya, L. A. (1982). *Teoretycheskiye y metodycheskiye problemy sotsyalno-psykholohycheskoho trenynha* [Theoretical and methodological problems of socio-psychological training]. M.: MHU, 1982, 168 [in Russian].

8. Polozhennya pro provedennya praktyky studentiv vyshchych zakladiv osvity Ukrainy № 351 [The provision on the practice of students of higher educational institutions in Ukraine] // Zbirnyk zakonodavchych ta normatyvnykh aktiv pro osvitu. K., 1994. S. 139-193 [in Ukrainian].
9. Pometun, O. I. (2004). *Suchasnyy urok. Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya* [Modern lesson. Interactive technology]: nauk.-metod. posibnyk; O. I. Pometun, L. V. Pyrozhenko; za red. O. I. Pometun. K.: Vydavnytstvo A.S.K., 192 [in Ukrainian].
10. Pyatakova, H. P. (2006). *Zastosuvannya interaktyvnykh tekhnolohiy u pidhotovtsi vykladacha literatury klasychnoho universytetu* [The usage of interactive technologies in the training of a literature teacher in a classical university]. Druhyi ukrayinskyi pedahohichnyy konhres: zb. materialiv konhresu; red. V. H. Kremen. Lviv: Kamula, 601 [in Ukrainian].
11. Suvorova, N. (2001). *Ynteraktyvnoe obuchenye: novye podkhody* [Interactive learning: new approaches] // Dystantsyonnoe y vyrtualnoe obuchenye: Daydzhest ros. y zarubezh. pressy. № 2. 46-48 [in Russian].

Руслан Гурин, Анастасия Кушнирук, Александр Яций. Педагогические условия акмеологического становления будущих учителей

В статье проанализированы сущность педагогических условий и их влияние на акмеологическое становление будущих учителей физической культуры. Опираясь на результаты исследования, под педагогическими условиями акмеологического становления будущих учителей физической культуры будем понимать обстоятельства, влияющие на повышение результатов учебной деятельности, а также на создание предпосылок для дальнейшего развития зрелости личности в рамках профессиональной деятельности во время профессиональной подготовки. На основании анализа психолого-педагогической литературы и ведущего научного фонда были выделены такие педагогические условия, как: внедрение интерактивного обучения в профессиональную подготовку будущих учителей физической культуры; повышение удельного веса средств информационных технологий в самостоятельной работе будущих учителей физической культуры; использование тренинга при подготовке будущих учителей физической культуры до прохождения педагогической практики.

Опираясь на результаты исследования было установлено, что в результате реализации педагогических условий были засвидетельствованы положительные изменения у респондентов экспериментальных групп. Так, высокого уровня достигли 26,8% участников ЭГ и 18,5% участников КГ. На удовлетворительном уровне обнаружено в ЭГ 56,1% и в КГ 43,2% от общего количества респондентов. На низком уровне в ЭГ наблюдалось 17,1% и в КГ – 38,3% от общего количества респондентов.

Ключевые слова: педагогические условия, будущие учителя, акмеологическое становление, интерактивное обучение, самостоятельная работа, педагогическая практика, тренинг.

Ruslan Gurin, Anastasiia Kushniruk, Oleksandr Iatsii. Pedagogical conditions of future teachers acmeological formation

Nowadays the higher educational institutions are required to train teachers of the new formation who are able to make their own decisions, constantly update their luggage of knowledge, realize the prospects of their professional development, make the most of their intellectual abilities. The abovementioned is realized by implementation of measures providing the formation of future teachers who are able to meet the educational needs of society.

The essence of pedagogical conditions and their influence on acmeological formation of future teachers of physical training is analyzed in the article. Based on the results of the research, under the pedagogical conditions of acmeological formation of future physical training teachers there will be understood the circumstances that influence the improvement of the results of educational activity, as well as the creation of preconditions for the further development of individual's maturity within professional activity during professional training. Based on the analysis of psychological and pedagogical literature as well as of the leading scientific fund, such pedagogical conditions were distinguished as: implementation of interactive teaching in the professional training of future teachers of physical culture; increasing the part of information technology in independent work of future teachers of physical training; usage of training in the preparation of future teachers of physical training before passing the pedagogical practice.

According to the results of the study it was concluded that as an output of the realization of pedagogical conditions the respondents of the experimental groups revealed positive changes. Thus, 26.8% of respondents in EG and 18.5% of them in CG reached the high level. At a satisfactory level there were found 56.1% of EG participants and 43.2% of the total number of participants in CG. The low level was observed for 17.1% of respondents in the EG and 38.3% of them in the CG.

Key words: pedagogical conditions, future teachers, acmeological formation, interactive teaching, independent work, pedagogical practice, training.